

Jesse Bering Waar hangt mijn penis uit?

Bespiegelingen
over lichamelijke
en erotiek

Jesse Bering

Waar hangt mijn penis uit?

Bespiegelingen over
lichamelijkheid en erotiek

Vertaald uit het Engels
door Bart Voorzanger

Voor JCQ

Inhoud

Een uitnodiging tot ongepastheid	11
Deel I. Een darwinistische kijk op het klokkenspel	17
Wat hangt daar toch? En waarom?	19
Zo dichtbij, en toch...: een dans naar eigen pijpen	29
De vorm van de fallus – het hele verhaal	37
Wacht nou even... wat is er zo ‘voortijdig’ aan een voortijdige zaadlozing?	50
Een lofdicht op de vele deugden die menselijk sperma aan de evolutie te danken heeft	57
Deel II. Ons vrijgevig lijf	69
Haar van beneden: wat ons schaamhaar gemeen heeft met de vacht van een gorilla	71
Bijt me: de natuurlijke historie van het kannibalisme	79
Onze tere huid: jeugdpuistjes en de naakte aap	88

Deel III. Geile geesten	95
Per ongeluk onbehoorlijk: wanneer hersenschade mensen heel, heel geil maakt	97
Hoe de hersenen hun billen kregen: middeleeuwse malligheid in de neuroanatomie	106
Geile zombies: seks, slaapwandelen, en het nachtleven van uw geslachtsdelen	111
Mensen zijn bijzonder en uniek: we masturberen – en vaak	120
 Deel IV. Ongewone bedgenoten	 135
Pedofielen, hebefielen en efebofielen – o hemel: de erotische leeftijdsvoorkeur	137
Dierenliefhebbers: zoöfilie leidt tot een wetenschappelijke heroverweging van de menselijke seksualiteit	150
Onze aseksuelen	163
Voetenspel: podofilie voor preuts volk	170
Het verhaal van een rubberminnaar	181
 Deel V. Ladies' night	 189
Vrouwelijke ejaculatie: een verkenningstocht in vreemde wateren	191
De ongrijpbare 'fag hag': vrouwen die van mannenminnende mannen houden	198
Een darwiniaans mysteriespel: het vreemde geval van het vrouwelijk orgasme	201
De evolutie van de teef: waarom doen meisjes zo akelig tegen elkaar?	212

Deel VI. Homowetenschap	219
Vraag een homo nooit de weg	221
Alleenstaande dwarse heteroman zoekt idem: homofobie als onderdrukt verlangen	226
Slippertjes in de homoscene: open relaties en gebroken harten	234
Rollen en etiketten: het zelfbeeld van de homo zegt nog heel wat meer	243
Is uw kind een 'homo in wording'? Het voorspellen van seksuele voorkeuren	248
Deel VII. Want het staat in de Bijbel...	259
Goed christelijk (maar alleen op zondag)	261
Gods konijntjes: gelovigen vermenigvuldigen zich veel sneller dan niet-gelovigen	268
Een boom opzetten bij mijn moeder zaliger	277
Deel VIII. In het diepe	287
Zelfmoordneigingen: is zelfdoding adaptief? Dat hangt ervan af: zelfmoord ten bate van je genen (Deel I)	289
Zelfmoordneigingen: hoe het voelt om jezelf te willen doden (Deel II)	301
Volgens wetenschappers bestaat de vrije wil waarschijnlijk niet. Dringend advies: blijf geloven!	315
De rat die maar blééf lachen: vrolijkheid en vreugde in het dierenrijk	325
Dankwoord	335
Literatuur	339

Een uitnodiging tot ongepastheid

Zo lang ik mij kan herinneren ben ik oprecht geïnteresseerd in een bepaald soort ‘ongepaste’ zaken, en een geheim heb ik daar nooit van gemaakt. Bij mijn ernstigste vragen, zo merkte ik, deden anderen heel omzichtig een stapje terug. Ik ben, zo zou je kunnen zeggen, net wat te analytisch ingesteld. ‘Is het niet raar’, vroeg ik als jochie van een jaar of twaalf aan het door afgrijzen overmande meisje naast me in de klas, ‘dat mijn penis als die rechtop staat meer op een kromzwaard dan een dolk lijkt? Ik ben vast misvormd,’ vertrouwde ik haar fluisterend toe, ‘want als je bij een vrouw zoals jij naar binnen wilt zoals het hoort, dan moet de penis recht de vagina in, en niet zoals bij die van mij onder een hoek van vijfenveertig graden.’ Later leerde ik zulk soort openhartigheid wel af. Maar een geile geest, eenmaal gewekt, blijft de kop opsteken.

Terwijl ik mij uiterst traag wat broodnodige sociale vaardigheden eigen maakte, werd ik ook meer en meer aange trokken door de wereld van de wetenschap, een wereld waarin niets heilig was en geen vraag te dwaas, of taboe (al-

thans in een discussie; het lab kent wel degelijk morele grenzen), een wereld ook waarin ik gelijkgezinden leerde kennen die me niet aanstaarden alsof ik drie hoofden had wanneer ik bijvoorbeeld vroeg of mensen die zich graag onderwerpen aan anaal geslachtsverkeer qua anaal-genitale anatomie verschillen van mensen die dat uiterst onaangenaam vinden – een vraag trouwens waarop ik nog altijd geen antwoord heb.

En nu we het er toch over hebben, misschien moet ik ook meteen maar zeggen dat er iets heel belangrijks was dat zich in mijn jonge jaren nooit ten volle kon uiten maar dat ongetwijfeld mijn wereldbeeld kleurde (en dat door mijn onevenredige aandacht voor het mannelijke geslachtsorgaan toch wel duidelijk wordt). Ik was homo, en en niet zo'n beetje ook, een waarheid die uit talloze experimenten in mijn puberteit als volslagen onweerlegbaar naar voren kwam. Zo betastte en zoende ik 'vriendinnetjes' die van niets wisten, maar die me, hoe mooi en lief ze objectief gezien ook waren, even weinig opwonden als een geparfumeerde biefstuk met glanzend witte tanden. En ik kan u verzekeren dat dit beslist niet aan mijn maagdelijke nervositeit lag. Bij meisjes verschrompelde mijn penis compleet, terwijl die zich bij jongens, zelfs al zag ik ze maar van verre, fier onder de eerder vermelde hoek van vijfenveertig graden oprichtte.

En laat me dan ook meteen maar alles opbiechten: mijn kijk op de wereld is die van een goddeloze, homoseksuele, psychologisch onderzoeker met een hang naar veelomvattende evolutionaire verklaringen. Maar, al zal ik mijn eigen meningen beslist niet onder stoelen of banken steken, ik ben niet op uw bekering uit. Het enige wat ik vraag is dat u niet te snel oordeelt. Lees eerst eens een paar van mijn essays. Ga lekker zitten, maak het u gemakkelijk, doe de broekriem

wat lossier en neem een goed glas wijn als dat u ontspant. En dénk. Dat laatste hoop ik zo makkelijk mogelijk te maken. De bedoeling is dat u met veel plezier meer te weten komt over uw woest spuitende penis of uw kwijlende vagina, en over uw eigen angsten, vooroordelen, fixaties en verlangens. Ondanks onze verschillen, en de wereld is daar vol van, is er één ding dat we gemeen hebben: we zijn allemaal mens.

Ik geef niet om sensatie omwille van de sensatie, maar veel van de vragen die me echt bezighouden zijn, per definitie, behoorlijk sensationeel. En toch, als u ze aandachtig genoeg bekijkt, zult u merken dat juist achter de meest opwindende kwesties indringende filosofische vragen en gewichtige zaken schuilgaan. Wanneer u leest over zoöfielen, bijvoorbeeld, gaat u zich wellicht, net als ik, afvragen waar uw automatische morele afkeur eigenlijk vandaan komt; een blik op de evolutie van schaamhaar of jeugdpuistjes leidt tot verrassende inzichten in onze nauwe genetische verwantschap met andere mensapen; uit masturbatiefantasieën blijkt wat ons tot unieke leden van het dierenrijk maakt; voetfetisjistten laten zien dat wat ons als volwassene opwindt soms volledig afhangt van volkomen onschuldige jeugdervaringen.

Ik streef er eerst en vooral naar een goede wetenschapper te zijn, of het nou gaat over vrouwelijke ejaculatie, baby's van een half jaar die geheel onverwacht schaamhaar krijgen, of de psychologie van vrouwen die gefascineerd zijn door homoseksuele mannen. Aangezien veel van deze essays oorspronkelijk in de een of andere vorm verschenen als column in *Scientific American* of *Slate* en zich daarom beperken tot de interessantste kanten van het betrokken onderwerp, blijven allerlei andere aspecten van en controversen rond hun thema buiten beeld. Maar ik raad u van harte aan meer te lezen over de onderwerpen die u nieuwsgierig maken. Ik

heb literatuurverwijzingen toegevoegd die u daarbij op weg helpen (de nummers tussen vierkante haken in de voetnoten vindt u terug in de genummerde literatuurlijst).

Laat ons dus samen eens lekker ongepast doen. En laten we ons verre houden van het ‘over-sommige-dingen-kun-je-maar-beter-zwijgen’-denken. Hoe ontzettend saai zou dat niet wezen. Ik nodig u uit voor een wetenschappelijke ontdekkingsreis. Lees mijn verhalen wanneer het u uitkomt, en in de volgorde die u schikt. Ze staan allemaal op zichzelf. Maar pas op waar u loopt, het kan hier en daar glad zijn. En besef dat ondanks de doorgaans luchtige sfeer niet alles speels en grappig is. Sommige stukken in deze bundel zijn behoorlijk ontnuchterend – zoals een zeer intieme kennismaking met het denken van iemand die zelfmoord overweegt. Ik schreef dat stuk als reactie op de onthutsende frequentie van zelfmoordpogingen bij homoseksuele tieners de afgelopen jaren. Dat verhaal bleek, helaas, voor veel lezers erg herkenbaar. Een aantal hunner maakte me achteraf, heel moedig, deelgenoot van hun eigen verhaal.

Dit boek omvat acht delen die elk een algemeen thema of terrein bestrijken en iets laten zien van de verbazingwekkende eigenaardigheden van gewoon maar mens-zijn. Het eerste deel, ‘Een darwinistische kijk op het klokkenspel’, omvat alles waarvan u niet wist dat u het altijd al weten wilde over de mannelijke voortplantingsanatomie. In deel II (‘Ons vrijgevege lijf’) gaat het om de mogelijkheid dat Moeder Natuur ons ontwierp als voedsel voor soortgenoten, om de vraag of wij als enige mensaap door jeugdpuistjes worden geplaagd, en om allerlei andere nauwelijks bekende wetenswaardigheden over schijnbaar alledaagse stukjes van ons lijf. In deel III (‘Geile geesten’) kijken we naar wat behoorlijk smerige hersenwetenschap, en wringen we ons gezond verstand al

doende in een paar ongemakkelijke bochten. Dat bereidt ons voor op deel iv ('Ongewone bedgenoten'), waar we een kritische, onbevooroordeelde blik werpen op een aantal intrigerende seksuele voorkeuren, fetisjen en aandoeningen, hun ontstaan onderzoeken, en kijken naar theorieën en discussies over klinische diagnoses. Als u meent dat seks met dieren intrinsiek verkeerd is of dat seksualiteit begint met de eerste hormoongolven in de puberteit, zou dit deel u wel eens op onverwachte ideeën kunnen brengen.

In 'Ladies' night' (deel v) richten we onze aandacht specifiek op lichaam en geest van vrouwen. Bedenk dat ik daar als homoseksuele man een net iets andere kijk op heb dan de gangbare. En nu we het daar toch over hebben – geen idee trouwens wat Nietzsche van het volgende deel zou vinden – in deel vi ('Homowetenschap') richten we ons op een deel van het meest recente en uitdagende onderzoek over homoseksualiteit. In deel vii ('Want het staat in de Bijbel'), bekijken we hoe religie voortkwam uit onze evolutionair ontstane psychologie en hoe de gangbare begrafenispraktijk onszelf en onze aarde allesbehalve ten goede komt. Ten slotte storten we ons in 'In het diepe', op een aantal gewichtige, hartverscheurende vragen rond zelfmoord, de zin van het leven en de evolutie van vreugde en geluk.

Benieuwd? Ik hoop het van harte. En waar kunnen we beter beginnen dan bij de vraag waarom zaadballen in 's hemelsnaam zo bungelen – en waarom een trap in het kruis zo ákelig veel pijn doet?

DEEL I

EEN DARWINISTISCHE KIJK
OP HET KLOKKENSPEL

Wat hangt daar toch? En waarom?

Een jaar of wat geleden ging de evolutionair psycholoog Gordon Gallup, die we later in dit deel opnieuw tegenkomen, samen met zijn collega's Mary Finn en Becky Sammis op zoek naar de oorsprong van het enige mannelijke lichaamsdeel dat mogelijk nog minder aantrekkelijk oogt dan de penis: de balzak. Hun zogenoemde activeringshypothese is in veel opzichten een uitwerking van wat velen van ons al weten over in de balzak neergedaalde testikels: ze dienen voor de productie en de gekoelde opslag van het sperma, dat het langst meegaat bij een iets lagere temperatuur dan die elders in ons lichaam. Maar de activeringshypothese omvat veel meer dan dit leuke weetje.

Menselijke zaadballen blijken te beschikken over een aantal behoorlijk ingewikkelde maar subtiele mechanismen voor de temperatuurregeling die zowel artsen en onderzoekers als leken grotendeels over het hoofd zagen. De kern van de activeringshypothese is dat de warmte van de vagina het zaad, dat tot dan toe een winterslaap hield in de koele, frisse balzak, opeens flink aan het werk zet. Dat bevordert de kans

op bevruchting. Maar het verklaart ook allerlei andere zaken, zoals waarom de ene zaadbol meestal iets lager hangt dan de andere, waarom de huid van de balzak soms rimpelig samentrekt (en eruitziet als een gedroogde pruim met de rimpels van een olifantenelleboog), waarom de testikels bij seksuele opwinding opgetrokken worden, en zelfs waarom zaadbalschade – vergeleken bij andere verwondingen – zo akelig veel pijn doet.

Stel u, om duidelijk te krijgen wat hier aan de hand is, eens een wereld voor waarin eierstokken, net als zaadbollen, tijdens de embryonale ontwikkeling afdalen om uiteindelijk in een dunwandig, kwetsbaar buidelkje buiten de vrouwelijke lichaamsholte te belanden. Vergeet dat beeld gauw weer, maar besef dat de bungelende geslachtsklieren van veel mannelijke dieren (waaronder mensen) net zo verbazingwekkend zijn. Waarom in Darwins naam zou de natuur een lichaamsdeel met een zo evident reproductief belang zo kwetsbaar buiten het lichaam hangen? We zijn doorgaans zo vertrouwd met onze lichaamsdelen dat de vraag waarom ze zijn zoals ze zijn niet eens meer in ons opkomt. Een aantal van de grootste evolutionaire mysteries zijn tegelijkertijd ook de meest alledaagse aspecten van ons leven.

De eerste grote vraag is dus waarom zoveel zoogdier-soorten in een balzak bungelende testikels ontwikkelden. Bij sommige groepen gingen de mannelijke geslachtsklieren evolutionair gesproken namelijk een volstrekt andere kant op. De zaadbollen van moderne olifanten bijvoorbeeld liggen juist diep in de buikholte (een kenmerk dat als *testicondie* wordt aangeduid), terwijl de testikels van sommige andere zoogdieren, zoals zeehonden, wel zijn afgedaald, maar zonder dat er van een balzak sprake is. Ze liggen gewoon onderhuids.

Gallup en zijn collega's laten snel een aantal mogelijke verklaringen van de zaadbalevolutie van onze soort de revue passeren. Een van de fantasievollere verhalen – die uiteindelijk door de onderzoekers verworpen wordt – houdt in dat de balzak op soortgelijke wijze ontstond als de staart van de pauw. Het enorme risico dat je loopt wanneer je je complete voortplantingspotentieel enkele centimeters van de rest van je lijf ronddraagt in een dun zakje van onbeschermde en kwetsbaar vlees, kan erop wijzen dat de balzak evolutionair ontstond als een vorm van vertoon dat de genetische kwaliteit van de man demonstreert. Dit type evolutionaire verklaringen beroept zich op het principe van de handicap. Het theoretische idee erachter is dat als een organisme overleeft en floreert ondanks een kostbaar en belastend kenmerk als een forse en onhandige bos veren of (in ons geval) kwetsbaar afhankende geslachtsklieren, het wel over zeer goede genen moet beschikken en dus een begeerenswaardige partner is.

Maar, zo leggen de auteurs uit, deze handicaphypothese voldoet niet bij in een balzak afgedaalde testes, omdat je dan zou zien dat het betrokken kenmerk in de loop van de evolutie steeds geprononcerder wordt, en bovendien dat vrouwen een voorkeur zouden hebben voor mannen met de meest geprononceerde balzakbagage. 'Afgezien van een paar primatensoorten met een gekleurde balzak,'¹ schrijft Gallup, 'is er weinig dat in deze richting wijst.' Ik ken geen onderzoek naar variatie in balzakvorm binnen soorten, maar ik ben desalniettemin geneigd aan te nemen dat de meeste mensenmannen een betrekkelijk saaie, doorsnee balzak hebben. Alles wat daarvan afwijkt, en al zeker een stel woest

1 [61]: 519

slingerende ballen in een tot kniehoogte neerhangend scrotum, zal er waarschijnlijk eerder toe leiden dat vrouwen onpasselijk worden, gaan gillen of verbijsterd toekijken, dan dat ze door erotische gevoelens bevangen raken.

Een waarschijnlijker verklaring voor het ontstaan van de balzak, een die al wat langer meegaat en die we al even tegenkwamen, is dat de aanmaak en opslag van zaadcellen baat heeft bij een lagere temperatuur. 'De balzak heeft niet alleen een dunne huid die de warmteafgifte bevordert,' schrijven de auteurs, 'maar ook slagaderen, die de balzak van bloed voorzien en die direct naast de aderen liggen die het bloed afvoeren, een geheel dat functioneert als een extra warmtewisselaar. Als gevolg van deze aanpassingen ligt de gemiddelde balzaktemperatuur bij mensen zo'n 2,5 tot 3 graden lager dan de lichaamstemperatuur (37°C), en de spermatogenese verloopt het efficiëntst bij 34°C.²

Zaadcellen zijn buitengewoon gevoelig voor zelfs kleine klimaatsveranderingen. Als de omgevingstemperatuur stijgt tot die in het lichaam, neemt hun beweeglijkheid snel toe, maar leggen ze al snel daarna het loodje. Preciezer: bij lichaamstemperatuur floreren zaadcellen voor een periode van vijftig minuten tot vier uur – die tijd die ze nodig hebben voor hun reis door vagina en baarmoeder, en voor de bevruchting. Maar als hun temperatuur nog wat hoger wordt, neemt de bevruchtungskans snel af en worden zaadcellen door een burn-out geveld. Kortom, behalve tijdens seksueel verkeer, als uiterst actief zaad biologisch functioneel is, kunnen zaadcellen maar het beste worden opgeslagen en aangemaakt in de frisse koelte van een ontspannen balzak. Aan de andere kant moet die balzak ook weer niet

2 [61]: 519